

Lov, at de Spørgsmaal med Hensyn til §. 29, som jeg her har berørt, kunde blive besvarede af det danske Folk. Naar der spørges, hvad jeg da vil med Hensyn til §. 29, vil jeg for det Første sige, at jeg er imod Benævnelsen Fattiggårde. Det er en Benævnelse, der støder den Fattige og saarer ham. Dernæst forlanger jeg, at de Børn, som sættes under Forsørgelse, uegte Børn, fader- og moderløse Børn, skulde sættes i Børnehjem, Pleiehuse, og hos Folk som vilde optage dem, og dem have vi nok af; og de andre Børn forlanger jeg skulde følge Forældrene. Fremdeles ønsker jeg, at der skal oprettes Alderdomshjem. Vi have jo ude paa Landet Folk, som naar de blive gamle, syge og svage, ikke kunne pleie sig selv, ikke kunne vasse sig og ikke gaa ud, saa bør der være et Hjem til dem, men disse Alderdomshjem bør være anderledes end Fattiggårdene. Men det Princip, vi nu følge for Fattiggårdene, og det Reglement, vi nu have for disse, er det, at vi sætte dem alle i Klasse med to eller tre af de ringeste Individuer i Kommunen og behandle dem alle derefter. Det, jeg forlanger, er, at der til en vis Grad skal ydes Fattighjælp ude i Kommunen. Fordi en Mand forlanger 5 eller 10 Kr., skal han dog have Lov til at bo og bygge, hvor han finder for godt, og skal ikke tvinges ind paa en Fattiggård. Jeg kan ikke se, at der kan være nogen som helst Berettigelse dertil, thi naar man ser paa Sagen i sin Helhed, saa ser man, at det er mindst den enkelte Mand, der bærer Skylden, men det er Samfundet med alle sine Brøst, der tvinger ham ind paa den Vads; han kommer til at staa paa. Det er kun de saa Ord, jeg vilde sige til Forslaget. Det er mit Synspunkt overfor Sagen, at skulde vi have en Fattiglov herom, saa maa den op i Høide med den Humanitet, den Velwillie og hele den Betragtning overfor de Fattige, som findes hele Landet over, og som ogsaa findes i Thinget her. Jeg anbefaler derfor Thinget at se Sagen saaledes, thi vel kan jeg suldt ud være med til at se paa Kommunernes Tarv, men hvad man efter min Mening endnu mere maa se paa, det er, hvorledes vi stille os i Forhold til de fattige Mænd og Kvinder. Mange af dem kunne, naar de staa ved deres Livs Aften, se tilbage paa, hvorledes de have offret de Kræfter, de eiede, til Samfundets Bedste, for at det kunde holdes i alle sine Gænger. Naar f. Ex. en gammel Kriger eller en gammel Kvinde naaer en høj Alder og kommer til at trænge til en Stærv af det Offentlige, er det saa Noget, at hyde en saadan gammel Mand eller Kvinde Under-

støttelse paa Betingelse af, at han eller hun giver Afkald paa alle sine borgerlige Rettigheder, sin personlige Frihed og underkaster sig alle de Betingelser, som ligge her i Forslaget? Jeg tror Nei, det vilde virkelig være lidet stemmende med den Humanitet, som findes i det danske Folk og i dette Thing. Og derfor siger jeg, at vi bør se noget nærmere derpaa, inden vi komme til noget Saadant, som jeg tror, ikke vil blive budt Velkommen af de Fattige ude i Landet.

Lüttichau: Jeg skal tillade mig at udtale den Mening, at den sidste ærede Taler kun delvis har havt Ret i den Betragtning, han hargjort gjældende. Jeg har nemlig som flere af de Talere, der forhen have havt Ordet, det Hovedsyn paa vor Fattigforsørgelse her i Landet, at den i det Hele kan kaldes i almindelig Forstand human og tilfredsstillende. Det er nu ganske vist saa med Hensyn til det specielle Forhold, den sidste ærede Taler berørte, at det enkelte Steder paa Landet har været nævnt som Trusel mod de Fattige, at de skulde paa Fattiggården. Det ærede Medlem har af et Sogneraad hørt udtale, at det egentlig alene var af den Grund, at man vilde oprette en Fattiggård i Kommunen, at den skulde virke som en Trusel mod de Fattige. Men jeg tror, at, naar man ser med et sundt Blik paa disse Forhold, saa vil det kun paa ganske overordentlig saa Steder vise sig, at der overhovedet er saadanne Misbrug paa Fattiggårdene, ellers vilde der fra den ene Ende af Landet til den anden have høvet sig en Røst mod Institutionen. Vi se ogsaa nu, at hvor der begaas Misbrug af Fattigbestyreren eller Fattiginpektøren paa saadanne Fattiggårde, der vil Offentligheden snart bemægtige sig Misforholdet, og Kommunen vil blive nødt til at raade God derpaa, det være sig ved Afstedigelse af den uheldige Bestyrer eller ved en Omdannelse af det Hele. Jeg mener altsaa, at der maa tages Hensyn til, at Fattiggårdene ere underkastede et vist Tilsyn af Amtsraadet, at derhøses deres Bygningsmaade og hele Indretning er nøie bestemt, og at det endelig er ved en frivillig Handling af Kommunerne, at de blive skabte og oprettede. Sandt er det, at der i Bjerne maaste er en større Nødvendighed til Stede for at samle alle Fattige i Fattiganstalter, thi her er Decentralisationen eller Anbringelsen i Hjemmene næsten en Umulighed, begrundet paa den store Mængde og det Tilsyn, der skal føres. Men, som jeg har tilladt mig at udhæve, jeg tror heller ikke, at man kan sige, at der paa Landet i det Væsentlige har fundet Misbrug